

Besluit van 10 mei 2023 houdende de opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme longziekten en tuberculose *

(Besluit longziekten en tuberculose)

Het College Geneeskundige Specialismen,

gelet op artikel 14, tweede lid, onder d., van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en artikel 11 van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst;

gezien het advies van De Jonge Specialist, Federatie Medisch Specialisten, Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband, Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie, Nederlandse Vereniging voor Cardiologie, Nederlandse Vereniging voor Radiologie, Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten;

BESLUIT:

* In de Staatscourant van 12 juni 2023, nr.16092 is mededeling gedaan van vaststelling van het besluit door het CGS en de instemming daarmee van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit besluit treedt in werking op 1 oktober 2023.

Hoofdstuk A **Algemene bepalingen**

A.1. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- longziekten en
tuberculose: het specialisme dat zich richt op het voorkomen, herkennen, diagnosticeren en behandelen van ziekten van het respiratoire systeem en daaraan gerelateerde pathologie, als ook van de tuberculose;
- LOP: het landelijk opleidingsplan van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose.

A.2. Opleidingsplan

De opleiding tot longarts voldoet aan het LOP.

Hoofdstuk B **De opleiding**

B.1. Specialismegebonden competenties

1. De opleiding is gericht op het bereiken van de door het CGS vastgestelde algemene competenties en specialismegebonden competenties.
2. De specialismegebonden competenties zijn vastgelegd in het LOP.

B.2. Structuur van de opleiding

1. De opleiding bestaat uit de volgende onderdelen:
 - a. vooropleiding interne geneeskunde; gevolgd door
 - b. longziekten en tuberculose.
2. Het onderdeel vooropleiding interne geneeskunde bestaat uit:
 - a. zaalstage algemene interne geneeskunde voor de duur van acht maanden en een stage voor de duur van vier maanden overeenkomstig het LOP;
 - b. een stage cardiologie van vier maanden
 - c. een stage intensive care van vier maanden
 - d. landelijk cursorisch onderwijs interne geneeskunde, inclusief de bijbehorende examens.
3. Het onderdeel longziekten en tuberculose bestaat uit:
 - a. de volgende verplichte onderdelen:
 - i. zaalstage longgeneeskunde;
 - ii. polikliniekstage longgeneeskunde;
 - iii. longfunctiestage;
 - iv. stage slaapgerelateerde ademhalingsstoornissen;
 - v. oncologiestage;
 - vi. consultatief werken: beschouwende en snijdende vakken;
 - vii. spoedeisende pulmonale aandoeningen;
 - viii. verrichtingen;
 - ix. uitwisselingsstage;
 - x. supervisiestage;
 - xi. onderwijs; en
 - b. een of meer verdiepingsstages, overeenkomstig het LOP.
4. In afwijking van het eerste lid kan de opleiding beginnen met een deel van de opleiding longziekten en tuberculose, bedoeld in het eerste lid, onder b, gevolgd door de vooropleiding interne geneeskunde en daarna gevolgd door het resterende deel van de opleiding longziekten en tuberculose, zoals beschreven in het LOP.

B.3. Inhoud van de opleiding

1. Het onderdeel interne geneeskunde, bedoeld in artikel B.2, eerste lid, onder a, bestaat uit de Entrustable Professional Activities (EPA's) zoals opgenomen in het LOP.

2. Het onderdeel longziekten en tuberculose, bedoeld in artikel B.2, eerste lid, onder b, omvat de volgende Entrustable Professional Activities (EPA's):
- a. klinische (pulmonologische) werkwijze;
 - b. diagnostiek en behandeling van de patiënt met chronisch hoesten;
 - c. diagnostiek en behandeling van de patiënt met dyspnoe;
 - d. diagnostiek en behandeling van de patiënt met (massale) hemoptoë;
 - e. diagnostiek en behandeling van de patiënt met astma;
 - f. diagnostiek en behandeling van de patiënt met COPD;
 - g. diagnostiek en behandeling van de patiënt met een pulmonale infectieziekte;
 - h. diagnostiek en behandeling van de patiënt met (verdenking op) een thoracale maligniteit;
 - i. diagnostiek en behandeling van de patiënt met een slaapgerelateerde ademhalingsstoornis;
 - j. diagnostiek en behandeling van de patiënt met een pleurale aandoening;
 - k. diagnostiek en behandeling van de patiënt met een interstitiële longziekte;
 - l. diagnostiek en behandeling van de patiënt met een vasculaire longziekte.

B.4. Plaats van de opleiding

De opleiding vindt voor het onderdeel longziekten en tuberculose, bedoeld in artikel B.2, eerste lid onder b, plaats in een combinatie van een universitaire opleidingsinstelling en een of meer niet-universitaire opleidingsinstelling, overeenkomstig het LOP.

B.5. Cursorisch onderwijs

Het landelijk cursorisch onderwijsprogramma vindt plaats overeenkomstig het LOP.

B.6. Diensten

Tijdens het onderdeel longziekten en tuberculose, bedoeld in artikel B.2, eerste lid onder b, doet de aios avond-, nacht- of weekenddiensten voor ten hoogste 25% van de totale arbeidsduur van dat onderdeel.

Hoofdstuk C **De erkenning tot opleidingsinstelling**

C.1. Eisen opleidingsinstelling

De instelling die het onderdeel longziekten en tuberculose, bedoeld in artikel B.2, eerste lid, onder b, verzorgt, voldoet in aanvulling op het Kaderbesluit CGS aan de volgende eisen:

- a. in de instelling bestaat de opleidingsgroep uit ten minste vier fte longartsen;
- b. de instelling is door de RGS tevens erkend voor het verzorgen van de opleiding tot internist;
- c. in de instelling zijn zowel klinisch als poliklinisch werkzaam een anesthesioloog, een cardioloog, een chirurg, een nucleair geneeskundige en een radioloog;
- d. in de instelling zijn werkzaam of kunnen regelmatig als consulent worden geraadpleegd een keel-neus-oorarts, een patholoog, een gynaecoloog, een dermatoloog, een kinderarts, een arts-microbioloog, een neuroloog, een oogarts, een orthopedisch chirurg, een psychiater, een radiotherapeut, een uroloog, een cardio-thoracaal chirurg of een chirurg met aantekening longchirurgie;
- e. de instelling beschikt over een afdeling intensive care, niveau II/III;
- f. de instelling beschikt over een klinische afdeling voor longziekten, waar het aantal patiënten dat klinisch wordt behandeld ten minste 500 per jaar bedraagt;
- g. de instelling beschikt over een polikliniek longziekten, waar het aantal nieuw ingeschreven patiënten ten minste 500 per jaar bedraagt;
- h. de instelling beschikt over een laboratorium voor longfunctie;
- i. de instelling beschikt over een adequaat geoutilleerde behandelkamer voor longziekten;
- j. de instelling heeft de mogelijkheid om de klinisch toepasbare en algemeen aanvaarde immunologische en allergologische onderzoeken aan te vragen en uit te voeren;
- k. de instelling heeft een samenwerkingsovereenkomst die voldoet aan de volgende eisen:
 - i. van de overeenkomst maken deel uit één of meer niet-universitaire opleidingsinstellingen en één of meer universitaire opleidingsinstellingen;
 - ii. de samenwerkingsovereenkomst regelt tenminste de organisatie van zowel universitaire als niet-

- universitaire opleidingsmomenten voor aiossen;
- l. de instelling kan gebruik maken van een skills laboratorium;
 - m. na erkenning als opleidingsinstelling voor het onderdeel longziekten en tuberculose, bedoeld in artikel B.2, eerste lid, onder b, bedraagt het aantal daadwerkelijk werkzame aiossen in de longziekten en tuberculose uitgedrukt in fte's, ten hoogste 1,2 maal het gezamenlijk aantal fte longartsen dat in de opleidingsinstelling werkzaam.

Hoofdstuk D **Slotbepalingen**

D.1. Overgangsbepaling

1. Dit besluit is van toepassing op de aios die op 1 oktober 2023 in opleiding tot longarts is of na die datum met die opleiding aanvangt.
2. In afwijking van het eerste lid kan de aios die op 1 oktober 2023 in opleiding is tot longarts en met die opleiding na 1 januari 2017 is aangevangen, in afstemming met diens opleider uiterlijk 1 juli 2024 besluiten de opleiding volgens het Besluit longgeneeskunde en tuberculose van 27 maart 2017 af te ronden.
3. De besluiten tot erkenning door de RGS als opleidingsinstelling die golden tot 1 oktober 2023 blijven van toepassing op de opleidingsinstelling waaraan erkenning is verleend voor 1 oktober 2023. De betreffende opleidingsinstelling behoudt de erkenning totdat deze van rechtswege vervalt, wordt ingetrokken of opnieuw wordt verleend.
4. De erkenning van de opleidingsinstelling, bedoeld in het derde lid omvat de bevoegdheid om de aios bedoeld in het eerste lid of tweede lid, op te leiden overeenkomstig het Besluit longziekten en tuberculose van 27 maart 2017 respectievelijk dit besluit.

D.2. Intrekking besluit

Het Besluit longgeneeskunde en tuberculose van 27 maart 2017 wordt ingetrokken.

D.3. Bekendmaking

1. Dit besluit, alsmede wijziging daarvan, behoeft instemming van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
2. In de Staatscourant wordt mededeling gedaan van de instemming van de minister en van de vaststelling en wijziging van dit besluit door het CGS. Daarnaast wordt daarvan mededeling gedaan in het officiële orgaan van de KNMG.
3. De mededeling in het officiële orgaan van de KNMG bevat tenminste de titel van het besluit of wijziging en de datum van inwerkingtreding van het besluit of wijziging.
4. De integrale tekst van dit besluit wordt op de website van de KNMG geplaatst (www.knmg.nl).

D.4. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op 1 oktober 2023.
2. Indien de Staatscourant waarin de vaststelling van dit besluit en het instemmingsbesluit, bedoeld in artikel D.3. worden geplaatst, wordt uitgegeven na 30 september 2023, treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 oktober 2023.

D.5. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit longgeneeskunde en tuberculose.

Utrecht, 10 mei 2023

dr. M. Jambroes
voorzitter CGS

mr. M.C.J. Rozijn
secretaris CGS

Toelichting

Algemeen

Dit besluit bevat de aanvullende opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme longziekten en tuberculose.

Artikelsgewijs

Artikel A.1. Begripsomschrijvingen

Een meer gedetailleerde beschrijving van het profiel van de longarts is opgenomen in het opleidingsplan.

Artikel A.2. Opleidingsplan

In het Kaderbesluit CGS is vastgelegd wie een opleidingsplan opstelt en aan welke vereisten een opleidingsplan moet voldoen: het bevat tenminste een beschrijving van de inhoud van de opleiding, van de structuur van de opleiding, van de specialismegebonden competenties, etc. Door hier opleiding te omschrijven als de opleiding in de longziekten en tuberculose die voldoet aan het opleidingsplan, wordt het opleidingsplan van de NVALT verankerd in de regelgeving van het CGS. Deze omschrijving laat onverlet dat de opleiding ook aan de algemene eisen van het Kaderbesluit CGS en van dit besluit moet voldoen.

Artikel B.1. Specialismegebonden competenties

De specialismegebonden competenties zijn gebaseerd op het algemene competentieprofiel van de medisch specialist, zoals beschreven in het Kaderbesluit CGS en zijn opgenomen in het LOP.

Artikel B.2. Structuur van de opleiding

Eerste lid 1: De opleiding bestaat uit een onderdeel interne geneeskunde en een onderdeel longziekten en tuberculose. Deze kunnen achtereenvolgens doorlopen worden. Op grond van het vijfde lid is het ook mogelijk de opleiding te starten met een deel longziekten en tuberculose, dan de vooropleiding interne geneeskunde en daarna het resterende deel longziekten en tuberculose.

Tweede lid: Het onderdeel vooropleiding interne geneeskunde bestaat uit een zaalstage algemene interne geneeskunde en twee stages.

Het cursorisch onderwijs gedurende het onderdeel interne geneeskunde is gericht op het verwerven van de algemene competenties voor dit deel van de opleiding.

Derde lid: De verplichte onderdelen kunnen naast elkaar worden gevolgd. Als een aiOS bijvoorbeeld twee stages tegelijk doet, dan kan de totale duur van die periode naar rato verlengd worden.

De vrij te kiezen onderdelen zijn o.a. thoracale oncologie, slaap gebonden ademhalingsstoornissen, interstitiële longziekten, vasculaire longziekten/pulmonale circulatie, ernstig astma, pulmonale infectieziekten, tuberculose, derdelijns longrevalidatie, intensive care en EUS/EBUS/1 bijzondere interventies. Het stelt de aiOS in staat zich te verdiepen in specifieke onderdelen van de longziekten en tuberculose.

Artikel B.3. Inhoud van de opleiding

De inhoud van de opleiding wordt zowel voor het onderdeel vooropleiding interne geneeskunde als voor het onderdeel longziekten en tuberculose beschreven in het opleidingsplan longziekten en tuberculose. De inhoud van de opleiding voor het onderdeel longziekten en tuberculose wordt beschreven aan de hand van EPA's die in het opleidingsplan zijn uitgewerkt.

Artikel B.4. Plaats van de opleiding

Vanaf 1 januari 2014 dient de aiOS delen van de opleiding zowel in een niet-universitaire opleidingsinstelling als in een universitaire opleidingsinstelling te volgen. Om ervaring in verschillende settings op te doen dient de opleiding gecombineerd universitair/ niet-universitair te worden gevolgd. De uitwisseling zal voldoende lang moeten zijn om tot een effectieve informatieoverdracht te kunnen komen na een

1 EUS = Endoscopic Ultra Sonography; EBUS = Endoscopic Bronchial Ultrasonography.

inwerkperiode in de nieuwe omgeving. De gemiddelde duur van een opleidingsonderdeel binnen de vervolgopleiding longziekten en tuberculose (6 maanden) is daarvoor het meest geschikt.

Artikel B.5. Cursorisch onderwijs

De algemene verplichting voor de aios tot het volgen van cursorisch onderwijs gedurende ten minste tien dagen per opleidingsjaar, is vastgelegd in het Kaderbesluit CGS. Het opleidingsplan werkt dit verder uit, zowel naar inhoud als naar de momenten in de opleiding waarop cursorisch onderwijs wordt verzorgd.

Artikel C.1. Eisen opleidingsinstelling

Dit is een aanvulling op de erkenningseisen van het Kaderbesluit CGS. Aangezien de opleiding bestaat uit een onderdeel vooropleiding interne geneeskunde en een onderdeel longziekten en tuberculose kan een aios dat laatste onderdeel gedurende ten hoogste vier jaar volgen in één opleidingsinstelling. De toevoeging is ingegeven door de competenties die de aios dient te verwerven. Door nadere eisen aan de opleidingskliniek te stellen wordt de inhoud van de opleiding nader geborgd.

Onder b: de erkenningseis dat de instelling erkend moet zijn voor de opleiding tot internist, is niet beperkt tot de volledige opleiding. Het kan ook een deel van de opleiding betreffen.

Onder c: de aantekening longchirurgie blijkt uit een registratie bij de NVvH in het deelgebied longchirurgie.

Onder g: met de 'nieuw ingeschreven patiënten' wordt bedoeld de patiënten die met een nieuw pulmonaal probleem worden verwezen naar de polikliniek Longziekten.

Onder k: elke instelling moet deel uitmaken van een samenwerkingsovereenkomst.

Onder m: dit is een nadere invulling van de erkenningsverplichtingen van het Kaderbesluit CGS en betreft de zgn. ratio. De nadere invulling is ingegeven door onderwijskundige overwegingen, de specialismegebonden competenties, de ervaringen van de huidige opleiders en het feit dat de noodzakelijke landelijke capaciteit van de opleiding met deze ratio eenvoudig gehaald kan worden. Door handhaving van de ratio van 1:1,2 wordt een adequate begeleiding en daarmee de kwaliteit van de opleiding van de aios naar de mening van het Concilium van de NVALT nader geborgd.